

خبرنامه

شماره ۱

انجمن ترویج زبان و ادب فارسی ایران

پاییز ۱۳۸۶

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۲	انجمن ترویج زبان و ادب فارسی ایران
۵	گزارش نخستین گردهمایی انجمن ترویج زبان و ادب فارسی ایران
۶	گزارش دومین گردهمایی انجمن ترویج زبان و ادب فارسی ایران
۷	بیانیه دومین گردهمایی انجمن ترویج زبان و ادب فارسی ایران
۹	سومین مجمع عمومی انجمن ترویج زبان و ادب فارسی ایران
۱۱	انجمن ترویج زبان و ادب فارسی ایران در سال مولانا
۱۲	گروه‌های پژوهشی انجمن ترویج زبان و ادب فارسی ایران
۱۳	همایش بایدها و نبایدها در رشته زبان و ادبیات فارسی
۱۵	پیام رئیس انجمن ترویج زبان و ادب فارسی ایران به همایش بزرگداشت بیهقی
۱۷	مصوبات جدید هیأت مدیره
۱۸	نشریه علمی - پژوهشی « گوهر گویا »
۲۱	انتشارات انجمن

انجمن ترویج زبان و ادب فارسی ایران

انجمن ترویج زبان و ادب فارسی ایران (انجمن استادان زبان و ادبیات فارسی سابق) مؤسسه‌ای

غیرانتفاعی است و در زمینه‌های علمی و پژوهشی فعالیت می‌کند. این انجمن به منظور گسترش و پیشبرد و ارتقای علمی و توسعه کمی و کیفی نیروهای متخصص و بهبود بخشیدن به امور آموزشی و پژوهشی در زمینه‌های زبان و ادب و فرهنگ کشور تشکیل گردیده است.

انجمن استادان زبان و ادبیات فارسی در سال ۱۳۵۰ به وسیله بیست تن از استادان زبان و ادبیات

فارسی کشور تأسیس گردید. اهداف این انجمن که ماده هفتم اساسنامه آن را تشکیل می‌داد، عبارت بود از:

- کوشش در افزودن دانش و اطلاعات مدرسان زبان و ادبیات فارسی و آشنا ساختن آنان با تازه‌ترین روش‌های آموزشی.
- همکاری با موسسات و مقامات وزارت علوم و آموزش عالی برای تحقیق و ارزشیابی مستمر و تجدید نظر در برنامه‌ها و کتب درسی به منظور بهبود وضع تدریس زبان و ادبیات فارسی در دانشگاهها و موسسات آموزش عالی کشور.
- ایجاد روابط علمی با موسسات آموزش عالی دیگر کشورها و مجامع علمی بین‌المللی با اطلاع وزارت علوم و آموزش عالی به منظور آگاهی بیشتر از پیشرفت‌های حاصل شده در امر تعلیم و تحقیق زبان و ادبیات در کشورهای دیگر.
- چاپ و نشر جزوه‌ها و رساله‌ها و نیز انتشار نشریه منظم که حاوی آخرین اطلاعات درباره روش‌های تدریس و تحولات علمی در رشته زبان و ادبیات فارسی باشد.
- تشکیل مجالس سخنرانی و بحث‌های علمی و آموزشی فصلی یا سالانه یا فوق‌العاده.
- قدردانی از استادان زبان و ادبیات فارسی که به پیشرفت‌های علمی ارزنده‌ای نائل گردیده‌اند و نیز تقدیر از کسانی که خدمات شایسته‌ای در راه توفیق انجمن انجام داده‌اند.
- بزرگداشت دانشمندان و محققان مشهور جهان که به زبان و ادبیات فارسی خدمت کرده‌اند. بررسی مسائلی که به پیشرفت رشته زبان و ادبیات فارسی کمک کند و پیشنهاد نتیجه بررسی‌ها به وزارت علوم و آموزش عالی.
- اظهار نظر درباره مسائل علمی و آموزشی که از طرف وزارت علوم و آموزش عالی و سایر سازمان‌های کشور به انجمن احاله می‌گردد و انتخاب و معرفی کارشناسانی در این مورد.

فَعَالِيَّت‌هایی که انجمن در طی شش سال به انجام رساند، عبارت بود از :

الف: تشکیل مجالس علمی

ب: نظارت بر برنامه‌ها و کتاب‌های درسی و صلاحیت معلمان فارسی دبیرستان‌ها و دانشگاه‌ها

ج: اعزام استاد فارسی به دانشگاه‌های خارجی

د: ارتباط با استادان فارسی خارج از کشور

هـ: تجلیل از مقامات علمی و بزرگان ادب

و: انتشارات ده جلد کتاب

تجدید حیات انجمن

پس از انقلاب اسلامی هر چند انجمن به جهت نداشتن امکانات مالی به حال تعلیق درآمد ولی از فعالیت باز نایستاد و در سال ۱۳۶۱ با تشکیل مجلس بزرگداشتی برای احمد آرام و نشر کتاب آرام‌نامه و تقدیم به ایشان، ادامه حیات خود را ابراز داشت. اداره کل همکاری‌های علمی و بین‌المللی وزارت علوم و آموزش عالی در پاسخ به درخواست انجمن، تجدید حیات و فعالیت انجمن را موکول به نظر فرهنگستان زبان و ادب فارسی کرد که در شرف تأسیس بود. سپس این امر به وسیله شورای گسترش زبان و ادب فارسی دنبال شد. شورا در شصت و یکمین جلسه خود مورخ ۱۳۷۸/۷/۱۲ ضرورت تشکیل انجمن را تأکید و مقرر داشت که برای راه‌اندازی مقدمات آن، دبیرخانه شورا به انجمن کمک کند، به موازات آن، موضوع در جلسه مدیران گروه‌های علمی فرهنگستان زبان و ادب فارسی مورخ ۱۳۷۸/۸/۲۲ مطرح شد و نیز در یکصد و هفتاد و هفتمین جلسه عمومی آن مورخ ۱۳۷۸/۹/۱ ضرورت احیای انجمن را تصویب کرد و متعاقب آن انجمن در تاریخ آذرماه ۱۳۷۸ از وزارت علوم و آموزش عالی خواست تا نسبت به احیا و بازگشایی انجمن مساعدت کند. این درخواست در تاریخ ۱۳۸۳/۸/۳۰ تأیید شد و نخستین مجمع عمومی انجمن در تاریخ ۱۳۸۴/۳/۶ تشکیل گردید و هیأت مدیره انجمن با رأی اکثریت به شرح زیر انتخاب شدند:

دکتر مهدی محقق به سمت رئیس هیأت مدیره، دکتر سید علی اصغر میرباقری فرد به سمت نایب رئیس هیأت مدیره، دکتر مظاهر مصفا، دکتر توفیق هـ سبحانی، دکتر سلیم نیساری، دکتر جلیل تجلیل، دکتر منصور رستگار فسائی، دکتر محمد جعفر یاحقی، دکتر مهری باقری و دکتر حسن اکبری بیرق به سمت اعضای اصلی هیأت مدیره و دکتر مهدی ماحوزی و دکتر احمد ذاکری به سمت اعضای علی‌البدل برای مدت

چهار سال و همچنین دکتر علی جلالی و دکتر مهدی ماحوزی به ترتیب به سمت بازرسان اصلی و علی‌البدل برای مدت دو سال انتخاب گردیدند.

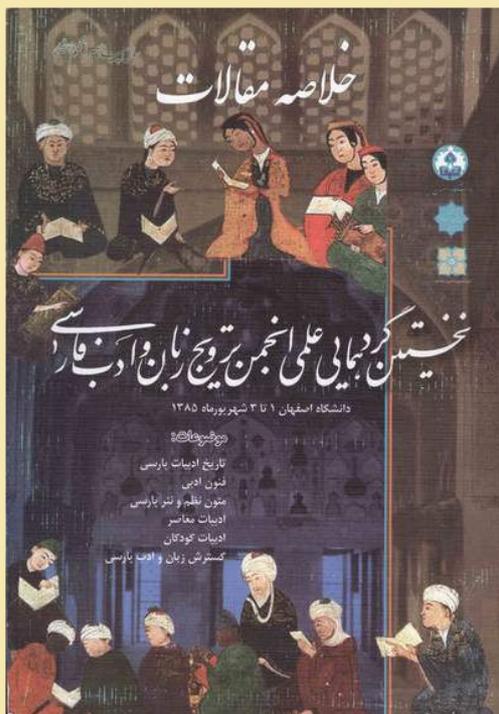
در دومین مجمع عمومی مورخ ۱۳۸۵/۶/۲ گروه‌های زیر برای فعالیت اعضا در انجمن تشکیل شد:

- ۱) تصحیح انتقادی و نشر متون نظم و نثر فارسی و تحقیقات ارزنده ادبی
- ۲) روابط بین‌المللی و نشر زبان و ادب فارسی در خارج از ایران
- ۳) بازمینی و تجدیدنظر در کتاب‌های درسی فارسی دوره‌های مختلف
- ۴) سخنرانی‌های دوره‌ای در موضوعات مختلف ادبی در مراکز علمی، فرهنگی و آموزشی
- ۵) برگزاری همایش‌های سالانه در دانشگاه‌های مختلف
- ۶) تلخیص و اختصار متون مهم فارسی برای نسل جوان
- ۷) تحقیق در ادبیات کودکان و نوجوانان
- ۸) تحقیق در ادبیات معاصر
- ۹) تحقیق در ادبیات تطبیقی
- ۱۰) واژه‌گزینی و پژوهش‌های لغوی
- ۱۱) بازمینی و تدوین سرفصل‌های رشته زبان و ادبیات فارسی
- ۱۲) تحقیق در موضوعات مختلف ادبی

بنابراین انجمن ترویج زبان و ادب فارسی فعالیت‌های خود را در پی همان اهداف انجمن استادان زبان و

ادب فارسی ادامه می‌دهد.

گزارش نخستین گردهمایی انجمن ترویج زبان و ادب فارسی ایران

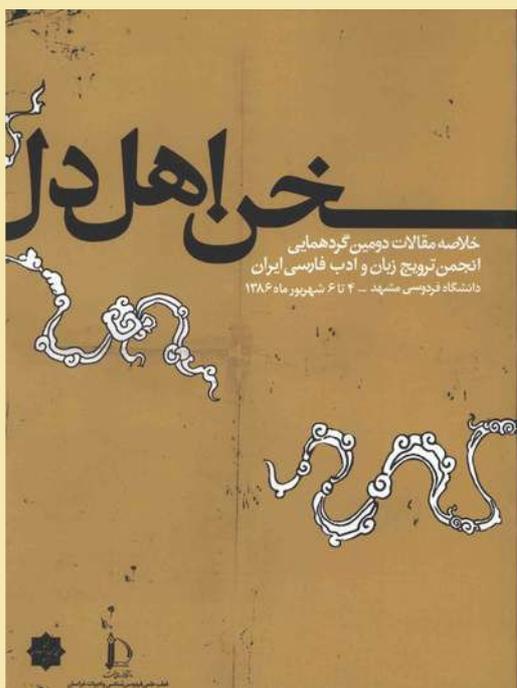
نخستین گردهمایی بین‌المللی انجمن علمی ترویج زبان و ادب فارسی ایران با همکاری قطب علمی گروه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه اصفهان یکم الی سوم شهریورماه ۱۳۸۵ در شهر اصفهان، پایتخت فرهنگی جهان اسلام، برگزار گردید.

این همایش با قرائت پیام‌های رئیس مجلس شورای اسلامی و وزیر علوم، تحقیقات و فناوری و سخنرانی دکتر حبیبی رئیس فرهنگستان زبان و ادب فارسی و دکتر محقق، رئیس انجمن ترویج زبان و ادب فارسی، آغاز به کار نمود.

در این همایش ۱۱۸ مقاله به وسیله صاحب‌نظران عرصه ادبی، اعضای هیات علمی دانشگاه‌ها و دانشجویان دکتری و کارشناسی ارشد در قالب ۴ جلسه عمومی و ۲۰ جلسه تخصصی و پیرامون مباحثی چون «گسترش زبان و ادب فارسی»، «زبان و ادبیات ایران پیش از اسلام»، «نقد ادبی»، «تاریخ ادبیات فارسی»، «ادبیات عرفانی»، «ادبیات غنایی»، «ادبیات حماسی»، «ادبیات معاصر»، «بررسی و تصحیح و تحلیل متون نظم و نثر ادبی»، «مباحث لغوی و دستور زبان» و «ادبیات کودکان» ارائه گردید. در این همایش مهمانانی هم از کشورهای هند و تاجیکستان حضور داشتند.

این گردهمایی در روز جمعه در تالار صائب دانشکده ادبیات دانشگاه اصفهان با سخنان نائب رئیس انجمن، در مورد راهکارهایی در خصوص حل مسائل و مشکلات زبان فارسی به عنوان اصلی‌ترین پشتوانه هویت ملی ایرانی و اهمیت گسترش و ترویج آن و با پیام وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی و سخنرانی دکتر رامشت، ریاست دانشگاه، پایان یافت.

گزارش دومین گردهمایی انجمن ترویج زبان و ادب فارسی ایران

دومین گردهمایی انجمن ترویج زبان و ادب فارسی ایران با همکاری قطب علمی فردوسی‌شناسی و ادبیات خراسان، چهارم تا ششم شهریور ماه ۱۳۸۶ با شعار «زبان فارسی، مظهر وحدت و یکپارچگی ملی» در دانشگاه فردوسی مشهد برگزار شد.

در این گردهمایی که با قرائت پیام وزیر علوم، تحقیقات و فناوری آغاز به کار کرد، بیش از ۱۷۰ تن از استادان و پژوهشگران مقالات خود را در ۴۵ نشست علمی با موضوعات

«زبان فارسی، مظهر وحدت و یکپارچگی ملی ایران»، «زبان فارسی در فراسوی مرزها»، «ادبیات معاصر»، «پژوهش‌های ادبی»، «پژوهش‌های تطبیقی»، «ادبیات حماسی - اسطوره‌ای»، «پژوهش‌های میان‌رشته‌ای»، «ادبیات عرفانی»، «فرهنگ و ادبیات عامیانه خراسان»، «ادبیات کودک»، «ادبیات داستانی»، «پژوهش‌های زیباشناسی»، «نقد ادبی»، «آموزش زبان و ادب فارسی»، «ادبیات غنایی» و «تاریخ ادبیات» ارائه کردند.

همچنین ۲۵۴ چکیده مقاله از بین ۳۵۰ مقاله دریافتی در مجموعه‌ای با عنوان «سخن اهل دل» به چاپ رسید.

در این همایش مهمانانی هم از کشورهای افغانستان و تاجیکستان حضور داشتند.

در مراسم اختتامیه نیز بیانیه‌ای از طرف شرکت‌کنندگان در گردهمایی قرائت شد.

بیانیه دومین گردهمایی انجمن ترویج زبان و ادب فارسی ایران

اکنون که با عنایات الهی، در آستانه فرارسیدن خجسته زادروز امام عصر (عج) دومین گردهمایی سالانه انجمن ترویج زبان و ادب فارسی ایران در جوار بارگاه ملکوتی حضرت امام رضا (ع) با مشارکت و همت قطب علمی فردوسی‌شناسی مشهد با تشکیل ۴۵ نشست عمومی و تخصصی و ارائه حدود ۱۷۰ سخنرانی علمی به انجام رسید، شرکت کنندگان ضمن اعلام مراتب سپاسگزاری و تقدیر از برگزارکنندگان این گردهمایی، بر این موارد تأکید می‌نمایند:

(۱) به زبان و ادب فارسی به عنوان یکی از مهمترین عوامل وحدت ملی و همدلی فارسی‌زبانان بیش از پیش توجه شود.

(۲) برای حفظ، تقویت و گسترش زبان و ادب فارسی لازم است همه مراکز سیاستگزاری و تصمیم‌گیری و مجری برنامه‌های آموزشی و پژوهشی زبان و ادبیات فارسی با به کارگیری روش‌های علمی، متناسب با نیازهای امروز به طور کامل هماهنگ و یکپارچه عمل کنند.

(۳) در جهت تحقق اهداف سند چشم‌انداز بیست‌ساله و تدوین نقشه جامع علمی کشور توجه به این موارد لازم به نظر می‌رسد:

الف) شناسایی نیازهای متنوع امروز جامعه دانشگاهی و دیگر اصناف مردم در زمینه زبان و ادب فارسی با بررسی دقیق و کارشناسی علمی.

ب) آسیب‌شناسی فعالیت‌های علمی زبان و ادبیات فارسی در مراکز پژوهشی و علمی.

ج) تبیین اهداف آموزشی و پژوهشی رشته زبان و ادبیات فارسی در دانشگاه‌ها و بازنگری در وظایف گروه‌های آموزشی و مراکز علمی و تحقیقاتی زبان و ادب فارسی.

د) بازنگری در کتاب‌های درسی و تدوین برنامه‌ها و تألیف کتاب‌های آموزشی مناسب با شیوه‌های علمی.

ه) سامان‌بخشیدن به دوره‌های آموزشی و پژوهشی تحصیلات تکمیلی و نحوه پذیرش دانشجو و نظارت بر امر پایان‌نامه‌ها.

۴) ضمن حمایت از فعالیت‌هایی که برای آموزش زبان فارسی به غیر فارسی‌زبانان انجام می‌گیرد، ضرورت دارد این کوشش‌ها با به کارگیری شیوه‌های جدید علمی تقویت گردد و نظارت علمی بخش‌های مختلف زبان و ادبیات فارسی بر رشته «آموزش زبان فارسی به خارجی‌ان» بیشتر شود.

۵) زبان فارسی میراث مشترک و عامل اصلی پیوند فرهنگی میان کلیه فارسی‌زبانان جهان بالخصوص ایران، افغانستان، تاجیکستان و بخش‌های عمده‌ای از آسیای مرکزی است. گردهمایی بر ضرورت مشارکت استادانی از هر سه کشور در همایش‌ها و چاره‌اندیشی درباره زبان و ادب فارسی تأکید می‌کند.

۶) تأسیس پژوهشکده‌ها و پژوهشگاه‌های زبان و ادب فارسی از جمله پژوهشکده زبان و ادب فارسی در توس مورد توجه قرار گیرد و بر ارتقای جایگاه قطب‌ها و انجمن‌های علمی تأکید شود.

در پایان ضمن سپاس از برگزارکنندگان و حامیان این همایش در استان خراسان رضوی اعلام می‌شود که سومین گردهمایی سالانه انجمن ان شاءالله سال آینده در تبریز برگزار خواهد شد.

از درگاه ایزد منان، خالصانه درخواست می‌کنیم به همه ما در انجام وظایف خود برای گسترش زبان و ادب فارسی و تعالی جایگاه آن توفیق دهد.

شرکت کنندگان دومین گردهمایی

انجمن ترویج زبان و ادب فارسی ایران

ششم شهریورماه یکهزار و سیصد و هشتاد و شش

سومین مجمع عمومی انجمن ترویج زبان و ادب فارسی ایران

سومین مجمع عمومی انجمن در روز دوشنبه مورخ ۸۶/۶/۵ ساعت ۲۱/۳۰ در مشهد تشکیل شد. هیأت

رئسه عبارت بود از:

- ۱- دکتر محمد مهدی ناصح (رئیس)
- ۲- دکتر محمدرضا راشد محصل (منشی)
- ۳- دکتر بدرالزمان قریب (ناظر)
- ۴- دکتر قاسم صافی (ناظر)

در این جلسه موارد زیر مورد بررسی قرار گرفت:

(۱) عملکرد انجمن در یک سال گذشته بدین شرح:

- دریافت امتیاز علمی - پژوهشی برای مجله انجمن، گوهر گویا، از کمیسیون نشریات علمی کشور در تاریخ ۸۵/۶/۱۱.
- انعقاد تفاهم نامه همکاری در انتشار نشریه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه سیستان و بلوچستان.
- بازسازی پایگاه اطلاع رسانی انجمن با نشانی www.ispl.ir
- برگزاری اولین همایش موضوعی - تخصصی، ۹ و ۱۰ اسفندماه ۱۳۸۵ در دانشگاه آزاد اسلامی تبریز با موضوع بزرگداشت جلال الدین محمد بلخی (مولوی) که در آن بیش از شصت تن از پژوهشگران مقاله خود را ارائه نمودند.
- برگزاری دومین همایش موضوعی - تخصصی ۲۶ فروردین ماه ۱۳۸۶ در دانشگاه آزاد رودهن با موضوع بزرگداشت علامه دهخدا و تحلیل علمی لغت نامه و امثال و حکم او.
- برگزاری سومین همایش موضوعی - تخصصی ۲۷ و ۲۸ اردیبهشت ماه ۱۳۸۶ در دانشگاه سیستان و بلوچستان با موضوع بزرگداشت مشاهیر ادبی و علمی سیستان و بلوچستان. در این همایش بیش از پنجاه تن از استادان و پژوهشگران ادب و فرهنگ ایرانی - اسلامی به ارائه مقاله پرداختند.
- نشر کتاب مثنوی معنوی از مولانا جلال الدین بلخی با حواشی و تعلیقات مرحوم استاد جلال الدین همائی در حدود یک هزار صفحه به مناسبت هشتصدمین سال ولادت مولانا با مقدمه فارسی و انگلیسی دکتر مهدی محقق.
- نشر کتاب رحمت و غضب الهی در مثنوی معنوی تألیف حمیده حجازی به مناسبت هشتصدمین سال ولادت مولانا با مقدمه فارسی و انگلیسی دکتر مهدی محقق.
- فعال سازی پنج کارگروه پژوهشی برای برنامه ریزی و سامان بخشی به پژوهش های ادب فارسی و تحقق اهداف انجمن.
- نشر خلاصه مقالات اولین گردهمائی عمومی انجمن.

- نشر خلاصه مقالات همایش بزرگداشت جلال‌الدین محمد بلخی.
- نشر خلاصه مقالات همایش بزرگداشت مشاهیر ادبی و علمی سیستان و بلوچستان.
- آماده‌سازی مجموعه مقالات اولین گردهمائی عمومی انجمن.
- آماده‌سازی مجموعه مقالات همایش بزرگداشت جلال‌الدین محمد بلخی.
- آماده‌سازی مجموعه مقالات همایش بزرگداشت مشاهیر ادبی و علمی سیستان و بلوچستان.

(۲) برنامه‌های آتی انجمن

(۳) پیشنهادهای و راه‌کارها

همچنین در این جلسه دکتر علی جلالی دیزجی و دکتر مهدی ماحوزی به ترتیب به عنوان بازرس اصلی و بازرس علی‌البدل برای مدت دو سال انتخاب شدند.

انجمن ترویج زبان و ادب فارسی ایران در سال مولانا

سال ۲۰۰۷ میلادی که مقارن است با هشتصدمین سال ولادت جلال‌الدین محمد بلخی شاعر و عارف ایرانی، از طرف یونسکو «سال جهانی مولانا» نامیده شد و متعاقب آن در کشورهای مختلف از جمله ایران برنامه‌ها و مراسم‌هایی به همین مناسبت برگزار گردید.

انجمن ترویج زبان و ادب فارسی ایران نیز برای پاسداشت هشتصدمین سال ولادت مولانا، نخستین همایش موضوعی - تخصصی خود را به بزرگداشت جلال‌الدین محمد بلخی (مولوی) اختصاص داد. در این همایش که با همکاری دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز، ۹ و ۱۰ اسفندماه ۱۳۸۵ در تبریز برگزار شد، بیش از ۶۰ تن از صاحب‌نظران زبان و ادب فارسی در موضوعاتی همچون «عرفان مولانا»، «هستی‌شناسی مولانا»، «داستان‌پردازی مولانا»، «بلاغت و ادبیات مولانا» و «مطالعات تطبیقی بر روی آثار مولانا» به سخنرانی پرداختند.

از دیگر فعالیت‌های انجمن در سال مولانا نشر دو کتاب به این مناسبت بود:

(۱) مثنوی معنوی از مولانا جلال‌الدین بلخی با حواشی و تعلیقات مرحوم استاد جلال‌الدین همائی با مقدمه فارسی و انگلیسی دکتر مهدی محقق.

(۲) رحمت و غضب الهی در مثنوی معنوی تألیف حمیده حجازی با مقدمه فارسی و انگلیسی دکتر مهدی محقق.

همچنین انجمن ترویج زبان و ادب فارسی ایران با همکاری خانه مولانا، موسسه خیریه محک و جامعه یاور فرهنگ به مناسبت یادبود هشتصدمین سال تولد مولانا جلال‌الدین محمد بلخی شاعر و عارف نامدار ایرانی، مجلس بزرگداشتی روز پنجشنبه ۲۴ آبان ماه ۱۳۸۶ ساعت ۱۶ الی ۲۰ در سالن فرهاد خبیری بیمارستان محک برگزار نمود تا اندیشه‌های والای آن حکیم بزرگوار مورد بررسی قرار گیرد.

در این مراسم پس از سخنان دکتر مهدی محقق ریاست انجمن ترویج زبان و ادب فارسی ایران، از دو کتابی که انجمن به همین مناسبت منتشر ساخته، رونمایی به عمل آمد. همچنین دکتر توفیق ه سبجانی در موضوع «بعضی پیام‌های مولوی» و دکتر قاسم انصاری در مورد «مشرّب عرفانی مولوی» به سخنرانی پرداختند.

گروه‌های پژوهشی انجمن ترویج زبان و ادب فارسی ایران

یکی از اهداف انجمن ترویج زبان و ادب فارسی ایران تشکیل گروه‌های پژوهشی به منظور بهره‌گیری از توانائی علمی اعضا و ساخت زمینه برای ظهور و بروز نسل جوان در عرصه زبان و ادبیات فارسی است. بدین منظور تاکنون انجمن ۱۲ گروه پژوهشی را پیش‌بینی نموده که بر اساس مصوبه جلسه هیأت مدیره مورخ ۸۵/۱۲/۱۰ با انتخاب مدیران گروه‌ها رسماً شش گروه زیر فعالیت خود را آغاز نمود:

(۱) گروه پژوهشی تصحیح انتقادی و نشر متون نظم و نثر فارسی و تحقیقات ارزنده ادبی

(۲) گروه پژوهشی روابط بین‌المللی و نشر زبان و ادب فارسی در خارج از ایران

(۳) گروه پژوهشی ادبیات کودکان و نوجوانان

(۴) گروه پژوهشی ادبیات معاصر

(۵) گروه پژوهشی ادبیات تطبیقی

(۶) گروه پژوهشی سخنرانی‌های دوره‌ای در موضوعات ادبی

متعاقب آن و در چندین مرحله دبیرخانه انجمن برای همه افرادی که تا تاریخ ۸۶/۶/۳۰ به عضویت انجمن درآمدند، برگه همکاری با این گروه‌ها را ارسال نمود و سپس برگه‌های تکمیل شده‌ای را که تا اوایل آبان‌ماه به دبیرخانه انجمن واصل شد، برای بررسی و برنامه‌ریزی به مدیران گروه‌ها ارسال کرد. اجرای طرح‌های پژوهشی، برگزاری همایش‌های تخصصی و تشکیل کارگاه‌های آموزشی از جمله فعالیت این گروه‌ها است.

همایش بایدها و نبایدها در رشته زبان و ادبیات فارسی

انجمن علمی زبان و ادبیات فارسی دانشگاه علامه طباطبائی با همکاری نهادهای علمی و آموزشی کشور از جمله انجمن ترویج زبان و ادب فارسی ایران همایش بایدها و نبایدها در رشته زبان و ادبیات فارسی را ۱۵ اسفند ماه سال جاری با محورهای «آشنایی با برنامه‌ریزی آموزشی رشته زبان و ادبیات فارسی و ضرورت بازنگری و تحول آن» و «ارائه راهکار برای تغییر یا اصلاح درس‌های رشته زبان و ادبیات فارسی» برگزار می‌نماید.

در بخشی از فراخوان این همایش در ضرورت ایجاد حرکت علمی در دانشگاه‌ها آمده است: با در نظر گرفتن نیازهای جامعه‌ای رو به رشد و پشت سر گذاشتن انقلابی بزرگ و پیش‌رو داشتن آینده‌ای بسیار حساس، مساله ضعف علمی و ناکارآمدی فضاهای دانشگاهی، در پاسخ گویی به نیازهای روز جامعه- هدفی که از ابتدا دلیل تاسیس چنین نهادهایی بوده است- مساله‌ای بسیار نگران کننده و قابل تامل است. پس از پیام رهبر معظم انقلاب اسلامی در سال ۸۴، در اهمیت جنبش نرم افزاری و تولید علم و زمان آگاهی ویژه ایشان، این مساله به وظیفه و رسالتی همگانی مبدل گشته است. باید دقت داشت که دستیابی به این گونه اهداف، تنها با حفظ برخی شعارها و تکرار آنها مقدور نیست. برخورد سطحی نمی‌تواند ابزار خوبی برای رسیدن به این اهداف باشد بلکه نیل بدین منظور، نیازمند یک حرکت مداوم و حساب شده در تمام سطوح جامعه است.

کلیات طرح:

اصلاح رشته زبان و ادبیات فارسی، فراتر از تغییراتی محدود در یک یا چند دانشگاه خاص و حذف و ادغام چند واحد درسی است و به همین دلیل به نظر می‌رسد، اصلاح این رشته، نیازمند یک کار علمی بلند مدت و زیربنایی است. انجام کارهای علمی و فرهنگی، قبل از هر بخشنامه و دستورالعملی، نیازمند فرهنگ سازی و ایجاد فضای مناسب برای تغییرات و دگرگونی‌های بعدی است.

هدف از این طرح، پیش از هرگونه پیشنهادی درباره تغییر و اصلاح در برنامه‌ریزی فعلی و تغییرات اصلاحی در نظام آموزشی کشور، آماده‌سازی فضای مناسب برای گفتگو و طرح مساله، به شیوه علمی در فضای

دانشگاهی است. در صورت تعامل اندیشه، گفتگوی آزاد علمی و بیان سالم تمام نظرات موافق و مخالف است که می‌توان به شناخت درست و کاملی از جایگاه ادبیات فارسی در جهان امروز رسید و در مورد فرصت‌ها و تهدیدهای پیش رو، به شناختی منطقی دست پیدا کرد.

حرکت در این مسیر، نیازمند یاری تمام کسانی است که برای زبان و ادبیات زحمت کشیده‌اند و کارآمدی و پیشرفت زبان و ادبیات فارسی دغدغه‌ی ایشان است. فقط با تضارب آرا و طرح تمام پیشنهادها و انتقادهای موجود است که می‌توان به نتیجه‌ای قابل اعتماد، درخور اجرا و شایسته هزینه و سرمایه‌گذاری رسید. با برگزاری یک همایش کشوری و فراخوان مقاله با موضوع «آسیب شناسی برنامه‌ریزی درسی رشته زبان و ادبیات فارسی» فرصتی مناسب فراهم خواهد شد برای طرح گسترده‌ی مساله در تمام مراکز آموزشی و حتی غیرآموزشی.

حضور مستقیم و گفتگوی نزدیک و رودرروی اهالی ادبیات در این نشست علمی، زمینه‌ی مناسبی را برای رایزنی‌های علمی و مستدل درباره‌ی موانع و مشکلات این رشته آموزشی فراهم خواهد کرد.

همایش بزرگداشت بیهقی

همایش سالانه بزرگداشت ابوالفضل بیهقی روز سه‌شنبه اول آبان‌ماه سال جاری با حضور استادان و پژوهشگران در دانشگاه تربیت معلّم سبزوار برگزار شد. این همایش با قرائت پیام‌های دکتر حداد عادل ریاست مجلس شورای اسلامی، دکتر مهدی محقق ریاست انجمن ترویج زبان و ادب فارسی ایران و دکتر محمدجعفر یاحقی رئیس قطب فردوسی‌شناسی و ادبیات خراسان آغاز به کار کرد.

بسمه تعالی

پیام رئیس انجمن ترویج زبان و ادب فارسی ایران به همایش بزرگداشت بیهقی

خواجه بوالفضل ای روانت شاد در خرم بهشت	که روانمان زین کراسه هر دمی شادان کنی
باغی افکندی چو مینو از شکفته گلبنان	بس بروی هر گلی بر شبنمی غلطان کنی
هندسه تألیف الفاظ آنچنان دانی درست	که قلیدس را در این ره خیره و حیران کنی
در شکر غلطلد چو طوطی هر که خواند این کتاب	هین بخوان ای خواجه تا بر قول من ایقان کنی

«ادیب پیشاوری»

بی تردید در گنجینه ادب پارسی، تاریخ بیهقی یکی از گوهرهای تابناکی است که حکیمی ژرف‌اندیش و فاضلی نیکو نهاد آن را پدید آورد. این اثر گرانبگ در دو بعد تاریخی و ادبی اهمیت زیادی دارد: در بعد تاریخی، ابوالفضل بیهقی با به‌کارگیری روش تاریخ‌نگاری علمی و تحلیلی به بیان دقیق وقایع روزگار غزنویان پرداخت و با مستند ساختن روایات و اخبار خود بنای رفیع تاریخ ارزشمند خویش را بر ارکان واقعیت استوار ساخت. در این میان این نکته مهم می‌نماید که مؤلف کوشیده است علت یا علل وقایع روزگار خویش را جستجو کند و با شناسایی ریشه حوادث مهم و تأثیرگذار، نقش شخصیت‌های مختلف را نقد و تحلیل نماید.

در بعد ادبی نیز تاریخ بیهقی جایگاه ویژه‌ای دارد. این کتاب یکی از برجسته‌ترین آثار نثر فارسی به شمار می‌رود که نثر مرسل را به سطحی عالی رساند و ظرفیت زبان فارسی را برای بیان مفاهیم و معانی متنوع و گسترده ارتقا بخشید.

در مجموع، تاریخ بیهقی آینه شفاف و تمام‌نمای سیمای جامعه آن روزگار بلکه همه دوران است که به روشنی فضای فرهنگی، اجتماعی و سیاسی عهد خویش را ترسیم می‌کند و شیوه کشورداری و ویژگی قشرهای مختلف جامعه و نحوه تعامل آن‌ها را با یکدیگر در قالب نثری شیوا و دلپذیر به تصویر می‌کشد. امیدوارم در این همایش باشکوه که با همت دانشگاه تربیت معلم سبزوار در موطن آن حکیم فاضل برگزار می‌شود، یافته‌های علمی و تحقیقی استادان و محققان فاضل بتواند اهمیت و ارزش این اثر گرانقدر را بیش از گذشته آشکار سازد. این جانب ضمن تقدیر از همه دست‌اندرکاران برگزاری این همایش و شرکت‌کنندگان ارجمند فرصت را مغتنم می‌شمارم و از همه صاحب‌نظران و پژوهشگران عرصه ادب فارسی درخواست می‌کنم که با به‌کارگیری روش‌های دقیق علمی بکوشند جنبه‌های مختلف تاریخ بیهقی و دیگر آثار ارزشمند فارسی را با دقت، بررسی و تحلیل کنند و با تأمل در ویژگی‌های زبانی، سبک نگارش و شیوه تلفیق معانی و قالب الفاظ، زمینه مناسب را برای تقویت زبان فارسی و ترویج روزافزون آن فراهم آورند.

السلام علیکم و رحمة الله و برکاته

مهدی محقق

رئیس انجمن ترویج زبان و ادب فارسی ایران

مصوبات جدید هیأت مدیره

برگزاری نشست تخصصی

از مصوبات جدید هیأت مدیره انجمن برگزاری نشستی تخصصی با حضور مدیران گروه‌های زبان و ادبیات فارسی دانشگاه‌ها و هیأت مدیره انجمن استادان زبان و ادبیات فارسی است تا برای ساماندهی به دروس رشته زبان و ادبیات فارسی و تدوین برنامه‌ای برای آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان در سطوح مختلف و نگارش کتاب آموزشی به بحث و تبادل نظر پردازند.

طرح همکاری با فرهنگستان زبان و ادب فارسی

درباره طرح همکاری با فرهنگستان زبان و ادب فارسی در زمینه لهجه‌شناسی و واژه‌گزینی طی جلسه‌ای که با حضور رئیس و نائب‌رئیس انجمن و رئیس فرهنگستان تشکیل شد و در پی آن در جلسه هیأت مدیره مقرر گردید که کارهای زیر صورت پذیرد:

- بررسی کارهای پیشین فرهنگستان
- تشکیل جلسه هیأت مدیره انجمن با متخصصان زبان‌شناسی و لهجه‌شناسی و ریاست فرهنگستان
- تهیه شیوه‌نامه
- بررسی و مطالعه بر روی لهجه‌ها با سیاست‌گذاری و سرمایه فرهنگستان به مدیریت انجمن و استفاده از نیروی انسانی دانشگاه‌های شهرهای مختلف و نیروهای محلی
- برگزاری کارگاه آموزشی به وسیله فرهنگستان برای یک‌دست کردن شیوه کار و انجام کار به صورت آزمایشی به مدت سه‌ماه
- جذب استادان لهجه‌شناسی برای تدریس به پژوهشگران
- استفاده از پایان‌نامه‌هایی که بر روی لهجه‌ها کار شده است
- پرهیز از کار تکراری
- سوق دادن پایان‌نامه‌های دانشجویی به سوی لهجه‌شناسی به خصوص در رشته‌های زبان‌شناسی
- انجام دیگر طرح‌های مصوب فرهنگستان

سومین گردهمایی سراسری انجمن ترویج زبان و ادب فارسی ایران

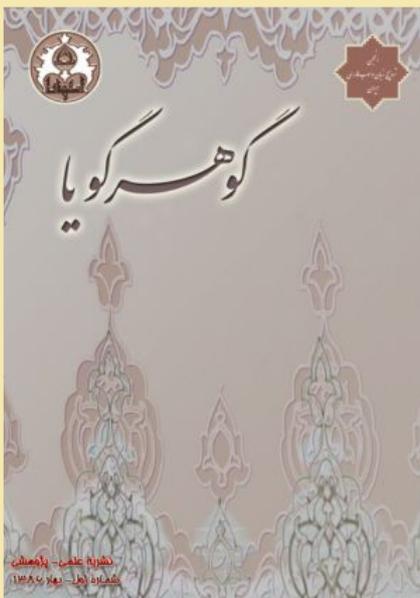
در جلسه شورای برگزاری همایش بزرگداشت جلال‌الدین محمد بلخی از طرف دکتر حدیدی مدیر گروه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه تبریز پیشنهاد شد که سومین گردهمایی سراسری انجمن ترویج زبان و ادب فارسی ایران با همکاری دانشگاه تبریز برگزار گردد. این پیشنهاد پس از بررسی هیأت مدیره انجمن و نیز مسئولان دانشگاه تبریز مورد قبول قرار گرفت و در دومین گردهمایی سراسری انجمن در مشهد اعلام گردید.

گوهر گویا (مجله علمی - پژوهشی انجمن)

انجمن ترویج زبان و ادب فارسی ایران در سال ۱۳۸۴ برای انتشار مجله با مدیر مسئولی دکتر مهدی محقق، مکاتبات خود را با کمیسیون نشریات علمی کشور آغاز نمود. براساس رأی هیأت مدیره انجمن، دکتر جلیل تجلیل (استاد)، دکتر محمدجعفر یاحقی (استاد)، دکتر منصور رستگار فسایی (استاد)، دکتر مهری باقری (استاد)، دکتر یحیی طاللیان (استاد)، دکتر حسین آقاحسینی (دانشیار) و دکتر حسن اکبری بیرق (استادیار) به عنوان اعضای هیأت تحریریه و دکتر سید علی اصغر میرباقری فرد به عنوان سردبیر انتخاب شدند. در تاریخ ۸۵/۶/۱۱ کمیسیون نشریات علمی کشور به مجله انجمن ترویج زبان و ادب فارسی ایران «گوهر گویا» درجه علمی- پژوهشی اعطا نمود و از آن پس دفتر مجله در قطب علمی تحقیق در متون حکمی و عرفانی دانشگاه اصفهان مستقر گردید.

در پی ارسال شیوه نامه مجله - که به وسیله هیأت تحریریه تدوین یافته- برای کلیه اعضای انجمن و مراکز دانشگاهی، مقالات فراوانی به این دفتر واصل گردید که پس از داوری تعدادی از آنها برای چاپ در شماره های مختلف مجله انتخاب شد.

دفتر نشریه گوهر گویا

نشانی: اصفهان، خیابان هزار جریب، دانشگاه اصفهان،

دانشکده ادبیات و علوم انسانی

کد پستی ۸۱۷۴۴

تلفن: ۰۳۱۱ - ۷۹۳۳۱۵۵

دورنگار: ۰۳۱۱ - ۷۹۳۳۱۵۱

وب سایت نشریه: www.gawhar.ir

پست الکترونیک: gawhar@litr.ui.ac.ir

نشریه شماره ۱

نخستین شماره نشریه، بهار سال ۱۳۸۶ به چاپ رسید. در این شماره می‌خوانیم:

منشأ مناظره‌های ادبی (ایران باستان و میانرودان) (دکتر پرویز اذکائی) / بررسی و تحلیل انتقادی حدائق‌البلاغه شمس‌الدین فقیر دهلوی (دکتر محمدعلی صادق‌ان - فضل‌الله رضایی اردانی) / قصب نرگس یا قصب زرکش؟ (دکتر سید مهدی نوریان) / مقایسه اجمالی صور خیال در بلاغت فارسی و انگلیسی (دکتر حسین آقاحسینی - زهرا آقازینالی) / نمادهای جاودانگی (تحلیل و بررسی نماد دایره در متون دینی و اساطیری) (دکتر سعید بزرگ‌بیگدلی - هیبت‌الله اکبری گندمانی - علیرضا محمدی کله‌سر) / غزل‌سرای سمرقند (نقد و بررسی زندگی و شعر میرزا هادی سمرقندی) (دکتر ابراهیم خدایار) / روش در تحقیقات ادبی ایران (دکتر احمد رضی) / کاستی‌های ترجمه و تصحیح رساله قشیریه (دکتر سیده مریم روضاتیان) / اهمیت عناصر و ویژگی‌های ساختاری واژه در گزینش واژگان شعر (دکتر محمدرضا عمرانپور) / آسیب‌شناسی پایان‌نامه‌های زبان و ادبیات فارسی (دکتر محمدعلی غلامی نژاد - احسان قبول)

مشاوران علمی این شماره عبارت بودند از:

دکتر حسین آقاحسینی، هلن اولیایی‌نیا، دکتر علی‌اصغر باباصفیری، دکتر مهری باقری، دکتر حسین پیرنجم‌الدین، دکتر محمد تقوی، دکتر نجف جوکار، دکتر خلیل حدیدی، دکتر محمدرضا راشد محصل، دکتر رضا روحانی، دکتر حمیرا زمردی، دکتر جلال سخنور، دکتر رضا شکرانی، دکتر سیروس شمیسا، دکتر اکبر صیادکوه، دکتر محمدرضا عمران‌پور، دکتر محمد فشارکی، دکتر محمدحسین کرمی، دکتر مهدی محقق، دکتر محسن محمدی فشارکی، دکتر جلیل مشیدی، دکتر جمشید مظاهری، دکتر مهدی ملک‌ثابت، دکتر سید علی‌اصغر میرباقری‌فرد، دکتر محمدرضا نصر اصفهانی، دکتر سید مهدی نوریان.

نشریه شماره ۲

دومین شماره نشریه، تابستان سال ۱۳۸۶ منتشر شد که در بردارنده این مقالات است:

تخیل هنری و نموده‌های آن در آثار عطار (دکتر تقی پورنامداریان) / خواجه‌ی کرمانی در آثارش (دکتر محمود عابدی) / فروغی و فردوسی (دکتر محمدجعفر یاحقی - زهرا سید یزدی) / دوگانگی نگاه شاملو و سپهری به پدیده‌ای مشترک (دکتر کاووس حسن‌لی - ابراهیم اکبری) / آموزش زبان فارسی در برزیل: مشکلات و راهکارها (دکتر جلال رحیمیان) / افلاک و اختران در مثنوی (دکتر محمدرضا صرفی) / بازتاب اندیشه‌های حکیمانه علی (ع) در حدیقه سنایی (دکتر اسحاق طغیانی) / که آن «اژدها» زشت پتیاره بود (دکتر رحمان مشتاق مهر - سجاد آیدنلو) / نقش اصفهان در پیدایش و تکوین سبک‌های شعری (دکتر علی‌اصغر بابا صفیری) / انگیزه‌های شاعری و منابع الهام مولوی در دیوان شمس (دکتر رضا روحانی)

مشاوران علمی این شماره عبارت بودند از:

دکتر احمد احمدی، دکتر نصرالله امامی، دکتر مهري باقري، دکتر علي برات زنجاني، دکتر محمود بشيري، دکتر مهدي تدین، دکتر محمد تقوی، دکتر سيد محمد مهدي جعفري، دکتر علي رضا حاجيان نژاد، دکتر محسن ذوالفقاري، دکتر محمدرضا راشد محصل، دکتر امين رحيمي، دکتر احمد رضي، دکتر توفيق هـ سبحاني، دکتر اکبر صيادکوه، دکتر محمدرضا صرفي، دکتر اسحاق طغياني، دکتر مير جلال الدين کزازی، دکتر محسن محمدی فشارکی، دکتر حسين مسجدی، دکتر جليل مشيدی، دکتر جمشيد مظاهري، دکتر مهدي ملک ثابت، دکتر علي محمد مؤذني، دکتر علي رضا نيكويي، دکتر سيد مهدي نوريان، دکتر محمد کاظم يوسف پور.

انتشارات انجمن ترویج زبان و ادب فارسی ایران

مثنوی معنوی

از

مولانا جلال الدین محمد بلخی

حواشی و تعلیقات و توضیحات:

استاد جلال الدین همایی

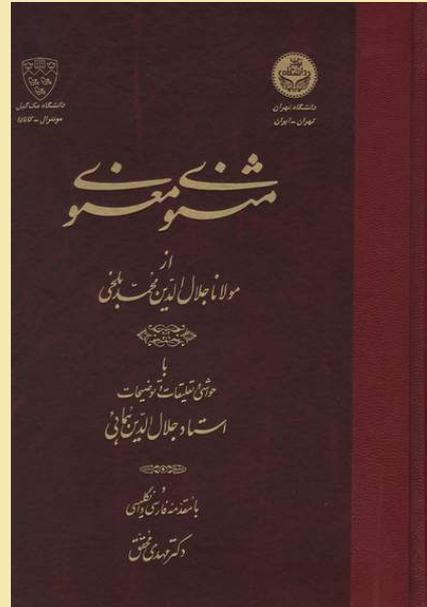
مقدمه فارسی و انگلیسی: دکتر مهدی محقق

ناشر:

موسسه مطالعات اسلامی دانشگاه تهران - دانشگاه مک گیل

چاپ اول ۱۳۸۶

۹۱۴ ص. ۲۵۰۰۰ تومان

این کتاب براساس نسخه‌ای است از مثنوی که در قطع رحلی و با چاپ سنگی در ۱۳۰۷ قمری به طبع رسیده و استاد همایی با خط خود بر حواشی آن به شرح لغات، تعبیرات، تشبیهات، استعارات، کنایات و مضامین قرآنی و حدیث و امثال عرب پرداخته است که در شرح مشکلات ابیات مثنوی راه گشا است.

رحمت و غضب الهی

در

مثنوی معنوی

مؤلف: حمیده حجازی

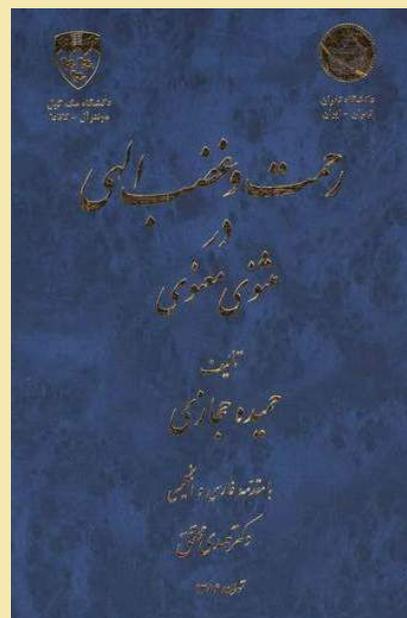
مقدمه فارسی و انگلیسی: دکتر مهدی محقق

ناشر:

موسسه مطالعات اسلامی دانشگاه تهران - دانشگاه مک گیل

چاپ اول ۱۳۸۶

۲۱۰ ص ۳۰۰۰ تومان

رحمت و غضب از کلمات اساسی و کلیدی قرآن کریم است. نویسنده این اثر ویژگی‌های دو مفهوم فوق را در کتاب خود بیان داشته است؛ از جمله آنکه رحمت خداوند همچون سایر صفات او معلل به اغراض نیست و به حدّ و شمار در نمی‌آید و بر همه یکسان افاضه می‌شود. بسیاری از صفات الهی حق و مفاهیم اخلاقی بندگان که به نحوی با رحمت و غضب خداوند مرتبط است در این کتاب مورد بررسی قرار گرفته است، به ویژه مفاهیم دوگانه‌ای که مستقیم یا غیرمستقیم می‌تواند حاکی از مفاهیم لطف و قهر باشد همچون دنیا و آخرت، مرگ و زندگی، شب و روز، بهشت و دوزخ، فرشته و دیو، تندرستی و بیماری و سعادت و شقاوت. در این کتاب همچنین به مقام و روش علمی و عملی برخی پیامبران الهی که واسطه میان حق و خلق و میانجی الطاف الهی اولیای خدا اشاره شده و نیز بسیاری از آیات قرآن و احادیث پیغمبر و ائمه اطهار نقل شده است.

کتاب‌های انجمن که آماده چاپ است :

مجموعه مقالات نخستین گردهمایی سراسری انجمن ترویج زبان و ادب فارسی ایران

پس از برگزاری نخستین گردهمایی سراسری انجمن مجموع مقالاتی که به دبیرخانه همایش ارسال گردیده، در شورای علمی همایش مورد بررسی قرار گرفت و از میان آن‌ها ۲۹ مقاله برای چاپ برگزیده شد. در حال حاضر کلیه مراحل حروف‌چینی و ویرایش و صفحه‌آرایی آن به پایان رسیده و آماده چاپ می‌باشد.

مقدمه‌الادب

شماره ۱۹ از سلسله انتشارات انجمن به کتاب مقدمه‌الادب تألیف علامه جارالله زمخشری اختصاص دارد. این کتاب برگرفته از نسخه فاکسیمیله چاپ شده در سال ۱۸۴۳ در لایپزیک به وسیله ای. جی. وترشتاین است که با مقدمه دکتر مهدی محقق به چاپ می‌رسد.

پایان